

Nr 1.

Ankom till Riksdagens kapsli den 13 april 1910 kl. 3 e. m.

Andra kammarens kanslideputerades utlåtande i anledning af väckt motion angående riksdagstryckets utdelande till ledamöterna af Riksdagens Andra kammare.

Till undertecknade har för utlåtande hänvisats en af herr *Tengdahl* väckt motion (nr 163) af följande innehåll:

»Det bundna riksdagstrycket blir färdigt i september, och anses det som ett särskildt tillmötesgående från riksgäldskontoret, om man då får — på egen bekostnad — hämta sitt exemplar. Flertalet exemplar inläggas i en källare i riksdagshuset för att framtagas vid riksdagens början och då på riksdagsmännens egen bekostnad fraktas till Stockholmsadresserna eller hemorterna. Rimligt vore väl, att åtminstone de, som så önskade, fingo sina exemplar redan i september fraktade till sina hemorter, om de också skulle betala det själfva.

Men jag vågar gå ett steg längre. Mängder af riksdagstrycket vet man ju i förväg komma att omfatta flera band. Det bör då icke vara något hinder att efter hand binda band efter band och utdela till riksdagsmännen, så att de sedan ha att motse endast det, som vid riksdagens slut icke hunnit bindas. Och det bör icke behöfva dröja till september.

Med hänsyn till hvad anförts, får jag hemställa till Andra kammaren att besluta för sin del,

att det riksdagstryck, som under löpande riksdag föreligger afslutadt, äfvensom delar af sådant tryck, som man vet komma att om-

fatta flera band, skall fortast möjligt under riksdagen bundet tillställas kammarens ledamöter; samt

att det riksdagstryck, som vid riksdagens slut ej var färdigt eller ej hunnit bindas, skall bundet tillställas kammarens ledamöter, utan kostnad för dem, antingen — efter eget val — i deras hemorter (fortast möjligt efter färdigblifvandet) eller efter riksdagens början till uppgifven Stockholmsadress.»

Den nuvarande anordningen af riksdagstrycket härleder sig i stort sedt från år 1830, expeditionsutskottets memorial nr 422 af den 2 mars nämnda år. På den tiden utdelades emellertid till de olika stånden hvarken ståndets egna protokoll eller »hos ståndet gjorda, från trycket utgifna motioner». Först 1840 medgafs utdelning (statsutskottets mem. nr 320 den 7 sept.) af de tryckta protokollen till riksståndens ledamöter; utdelning af riksdagstryck vid *näst följande* riksdag till hvarje ledamot af Riksen ständers *utskott* synes däremot ha tillämpats redan 1834. — År 1868 beslöts på kanslideputerades hemställan, att 350 exemplar af riksdagstrycket skulle »utdelas till Riksdagens ledamöter samt kamrarnes och utskottens kanslier under pågående riksdag och enahanda antal vid den nästpåföljande riksdagens början.» Och detta beslut har sedan utan särskild förnyelse gällt med den ändring af exemplarens antal, som betingats af ökningen af riksdagsmännens antal. Af sikten har uppenbarligen varit att genom utdelningen vid följande riksdag i första hand utskottens ledamöter och sedan äfven samtliga riksdagsmännen skulle erhålla bekväm tillgång till det riksdagstryck, den föregående riksdagens, som de för sitt arbete *närmast* kunde behöfva. Denna utdelning sker därför utan åtskillnad till nyvalda och omvalda. Däremot har någon utdelning af det samlade riksdagstrycket från en riksdag till *denna* riksdags ledamöter icke ägt rum i annat fall, än att de återkomma till följande riksdag. Riksgäldsfullmäktige ha emellertid af gammalt på ansökan af myndigheter m. fl. utlämnat riksdagstryck; och om sådan ansökning på giltiga grunder gjorts af en afgangens riksdagsman, har den nog beviljats; men sådana fall lära varit sällsynta.

Beträffande nu motionärens yrkande i första punkten om en successiv inbindning och utdelning af bundna exemplar af riksdagstrycket under löpande riksdag, så skulle sådant, såsom ock motionären antyder, endast delvis låta sig göra. Riksdagstrycket utgöres, som bekant, af protokollen och »bihang till Riksdagens protokoll»; det senare är det ojä-

förligt mest omfattande. Detta bihang är indeladt i olika samlingar, för närvarande 11 stycken, några af dessa med underafdelningar. Af dessa omfatta följande i regel endast *ett* band, nämligen: af 1:a samlingen afd. 2:1 (Första kammarens motioner), samlingen 3 (konstitutionsutskottets utlåtanden), samlingen 5 (bevillningsutskottets utlåtanden), samlingen 6 (bankoutskottets utlåtanden), samlingen 7 (lagutskottets utlåtanden), den nya 8:e samlingen (jordbruksutskottets utlåtanden), de olika delarne af 9:e samlingen (särskilda och tillfälliga utskotts utlåtanden) och samlingen 11 (protokollsutdrag). Dessa samlingar kunna naturligen ej bindas, förr än de vid riksdagens slut blifvit fullständiga. Samma är förhållandet med 10:e samlingen (Riksdagens skrivelser), af hvilken aldrig ett helt band är färdigt före riksdagens slut.

Återstå alltså af 1:a samlingen de kungl. propositionerna och Andra kammarens motioner, samlingen 2 (revisionsberättelser och kommittébetänkanden), samlingen 4 (statsutskottets utlåtanden) samt protokollen. Af dessa kan emellertid endast samlingen 2 i sin helhet bindas före riksdagens slut. Därvid må emellertid bemärkas, att såväl revisionsberättelser som kommittébetänkanden utlämnas under riksdagen i form af häftade böcker, hvilka torde vara handterligare än de inbundna exemplaren; om dessa häften torde ej heller gälla, hvad som till äfventyrs kunde sägas om det andra riksdagstrycket, att de äro besvärliga att hålla reda på och lätt förkomma. I fråga om de öfriga större samlingarna skulle en bindning under riksdagen medföra en viss svårighet att beräkna, huru tjocka de olika banden böra göras för att de må blifva någorlunda jämnstora. Detta är dock af mindre betydelse. Viktigare är att en sådan successiv bindning och utdelning skulle förorsaka rätt betydande kostnader. Antingen måste man föra räkning öfver hvad hvarje riksdagsman före sin hemresa bekommit, eller ock, utan afseende härpå, ånyo utdela trycket i sin helhet. I hvilketdera fallet som helst komme kostnader att uppstå, som icke synas motsvaras af den därmed förbundna nyttan. De flesta riksdagsmän torde anse sig mera betjänta med det lösa trycket, som nu utdelas, och icke komma att, under riksdagen åtminstone, betjäna sig af det bundna. Och äfven i hemmet torde alla de, som intressera sig för någon eller några frågor, i sådana fall behålla och medtaga det lösa riksdagstrycket. I många fall torde det bundna trycket, äfven om det utdelades, ej komma att medtagas till hemmet.

Härtill kommer slutligen, att inbindning i större skala under riksd-

dagstiden skulle medföra andra afsevärda olägenheter. Riksdagstryckets bokbindare sysselsätter under riksdagstiden en arbetarstyrka af 40—50 arbetare, som till största delen är särskildt inöfvad för forcering af då pågående arbete. Om ej bindning af riksdagstryck och tryckalster från Riksdagen närstående institutioner samt af böcker åt Riksdagens bibliotek funnes att tillgå mellan riksdagarne, måste en del af denna arbetarstam i saknad af arbete då afskedas; redan nu är emellertid arbetet så ojämt fördeladt, att hvarje öfverflyttning af sommarens och höstens bokbinderi-arbeten till riksdagstiden skulle verka menligt och förryckande. Där-
emot är det möjligt, att konkurrensen skulle leda till att bindingspriset ej nämnvärdt höjdes. Redan nu är dock häftningspriset 20 % lägre efter riksdagens slut än under pågående riksdag. Att priset måste beräknas högre synes dock påtagligt, äfven om det är svårt att beräkna storleken af denna höjning. — Äfven sorteringen och hemsändningen till hvarje riksdagsman komme naturligen att medföra en del ökade kostnader.

Af dessa skäl synes motionärens framställning i denna del icke kunna förordas.

Hvad åter angår hans framställning i andra punkten eller att de delar af det bundna riksdagstrycket, som riksdagsmän ej bekommit under riksdagen, måtte utan kostnad tillställas dem i deras hemorter eller, efter eget val, vid den påföljande riksdagens början, så framgår af hvad ofvan anförts, att ändamålet med det bundna riksdagstryckets utdelning i början af hvarje följande riksdag uppenbarligen är, att detta skall finnas för riksdagsmännen lätt tillgängligt för riksdagsarbetet. Detta ändamål, hvilket synes vara särdeles värdt att tillgodoses, skulle förfelas, om detta riksdagstryck i stället hemsändes till riksdagsmännens respektive hemorter; det är nämligen att antaga, att det i sådan händelse oftast ej komme att åter medföras till riksdagen. Man skulle sålunda, om en dylik hemsändning i större omfattning påkallades, till äfventyrs blifva nödsakad att, för att ej tillgången till föregående riksdags handlingar måtte blifva sämre än nu, vid riksdagens början utdela ännu en upplaga däraf. I alla händelser skulle sådant få göras till alla nyvalda riksdagsmän. Hemsändning till riksdagsmännen, om det skulle ske till något större antal, komme ock att förorsaka rätt afsevärda kostnader för bokföring öfver utdelningen samt inpackning och transport. För de nu skeende sändningarna till vissa ämbetsmyndigheter tillverkas ett stort antal lärar, jämnt afpassade för inpackning af en *hel årgång*. Här, där

inpackningen ej finge ske massvis, blefve den naturligtvis proportionsvis vida dyrare. Och än besvärligare blefve det, om delar af riksdagstrycket, såsom väl kan tänkas, uttagits olika af olika riksdagsmän.

Det mest praktiska och ändamålsenliga synes vara, att det bundna riksdagstrycket, såsom nu sker, i början af hvarje påföljande riksdag utdelas till de i denna riksdag deltagande riksdagsmän. Därmed och med att under löpande riksdag bekomma riksdagstrycket häftadt, allteftersom det utkommer, synes riksdagsarbetet vara ändamålsenligast tillgodosedt; och det vill förefalla, som för de flesta riksdagsmännen detta äfven borde vara bekvämligast. Det kunde visserligen måhända sättas i fråga, om det ej vore skäligt, att det bundna riksdagstrycket tillställdes riksdagsmännen kostnadsfritt i deras bostäder här i staden; men detta torde icke ingå i motionärens framställning och i allt fall icke vara af den betydelse att enbart för sig böra föranleda till någon hemställan till kammaren.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt, få undertecknade hemställa,

att förevarande motion icke må till någon kammarens åtgärd föranleda.

Stockholm den 13 april 1910.

B. Lindgren.

Johan Widén.